

Rytmus AB  
johanna.svedberg@academedia.se

2024-06-28

1 (21)

Dnr SI 2024:2299

# Beslut

---

efter planerad kvalitetsgranskning vid Rytmus  
Stockholm med Rytmus AB som huvudman

## Inledning

---

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Rytmus Stockholm avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de ämnesplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

### Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

### Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Rytmus Stockholm i följande utsträckning:

#### **Rektors ledarskap**

Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera verksamheten så att all pedagogisk personal kan samverka kring elevernas utbildning på ett likvärdigt sätt.

#### **Undervisning**

Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

#### **Trygghet och studiero**

Skolan arbetar *i flera delar* för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn, lärarna, eleverna och skolenhetens övriga personal behöver tillsammans utveckla och tillämpa ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med att skapa och bibehålla studiero.

#### **Bedömning och betygssättning**

Förutsättningar för att säkerställa en likvärdig betygssättning ges *i flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera lärarnas bedömningar och betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv, samt utifrån sin analys föra diskussioner med lärarna om identifierade mönster och avvikelser.

#### **Uppföljning**

Huvudmannen ska senast den **10 februari 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till [skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se](mailto:skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se), eller per post till, Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2024:2299) i de handlingar som sänds in.

## Skolinspektionens bedömning

---

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

### Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Rytmus Stockholm leder och styr i *flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

### Uppföljning och analys

Rektorn följer upp och analyserar enhetens kunskapsresultat genom ett brett underlag. I arbetet med att följa upp kunskapsresultaten är även lärare och elevhälsans personal involverade. Av inskickat underlag och intervjuer med rektorn och skolenhetens personal framgår att rektorn följer upp samtliga kurser och analyserar kunskapsresultaten bland annat utifrån årskull, kön och förändringar över tid samt följer upp och analyserar eventuella avvikelser mellan kursbetyg och resultat på nationella prov. Kunskapsresultaten följs upp på olika sätt och vid flera tillfällen under läsåret, exempelvis i form av klassvisa avstämningar ett par gånger per termin, vid betygsprognoser och i samband med utvecklingssamtalen. Den löpande uppföljningen syftar främst till att identifiera risk för att enskilda elever och elevgrupper inte når målen. Vidare framgår att en samlad analys av kunskapsresultaten sker vid läsårsslut. Rektorn sammanställer då de analyser som lärare och elevhälsans representanter gör i olika gruppkonstellationer. Rektorn deltar även i möten med huvudmannens rektorsgrupp som också diskuterar och analyserar de olika uppföljningsresultaten. De analyser som sker ligger sedan till grund för skolenhetens verksamhetsrapport och planeringen inför nästkommande läsår.

Rektorn följer systematiskt upp undervisningen och hur lärarna integrerar värdegrundsuppdraget däri. Det framgår av samtliga intervjuer att rektorn följer upp undervisningen genom ett brett underlag, som exempelvis undervisningsutvärderingar i enkätform som eleverna besvarar, lärarnas egna utvärderingar, lektionsobservationer, medarbetarsamtal och olika mötesforum. Bland annat finns frågor i enkäterna om eleverna vet hur de ligger till i de olika ämnena och om de känner till hur betygssättningen går till. Undervisningsutvärderingarna handlar om enskilda lärares undervisning och följs upp i medarbetarsamtalen. Rektorn gör även en övergripande analys av undervisningsutvärderingarna och presenterar den för lärarna.

Vad som blir aktuellt att diskutera i medarbetarsamtalen beror bland annat på vad som framkommer i undervisningsutvärderingarna. Vidare framgår att rektorn och biträdande rektorn inte har genomfört lektionsobservationer hos alla lärare vid tidpunkten för granskningen, men att de utifrån andra uppföljningsmetoder, så som enkäter och möten med personal och elever, valt ut och på ett strukturerat sätt observerat ett antal undervisningssammanhang utifrån specifika områden. Rektorn följer upp hur lärarna integrerar värdegrundsuppdraget i undervisningen genom samma metoder. Exempelvis innehåller medarbetarsamtalet frågor om hur den enskilda läraren arbetar med värdegrundsfrågor. Rektorn följer även upp värdegrundsarbetet genom möten med personal som har riktade uppdrag mot värdegrund, till exempel förstelärare. Även skolenhetens likabehandlings- och värdegrundsenkät utgör en viktig informationskälla. Uppföljning av lärarnas förutsättningar att bedriva undervisningen sker genom medarbetarsamtal och i samband med att ämneslagen diskuterar behov och äskar medel. Dessutom kommer frågor om exempelvis lokaler, gruppstolar och andra fysiska förutsättningar för undervisningen upp till diskussion i gemensamma möten med hela personalgruppen. Rektorn följer upp kompetensutvecklingsbehov på individnivå genom samtal med enskilda medarbetare. På skolenhetsnivå identifierar rektorn kompetensutvecklingsbehov i samband med resultatanalyser. Rektorn har regelbundna möten med biträdande rektorer där de diskuterar det som kommer fram kring undervisningen genom de olika uppföljningsmetoderna.

Rektorn genomför utvecklingsinsatser och fördelar resurser utifrån en analys av skolenhetens resultat. Det framgår av inskickat material och intervjuer med rektorn och skolenhetens personal att rektorn i sin analys av kunskapsresultaten exempelvis har konstaterat sjunkande resultat över tid i ämnena matematik och idrott och hälsa, samt att det finns utmaningar i undervisningen när det gäller elevernas förutsättningar att nå målen i en kurs i musikteori. Även generellt sjunkande examensgrad och genomsnittlig betygspoäng har framkommit av analyserna. När det gäller de sjunkande resultaten på övergripande nivå, ser rektorn en koppling till hög frånvaro bland eleverna. Därför har rektorn bland annat infört en utvecklingsinsats kring frånvarouppföljning och mentorskap. Hen har också satsat på ökade personalresurser i de grundläggande kurserna i matematik och musikteori, samt tillgängligheten till specialpedagogisk kompetens i undervisningen. Ytterligare exempel på insatser är arbetet med den så kallade studieverkstaden, som ger elever möjlighet till utökat lärarstöd i flera ämnen och till en anpassad studiemiljö. När det gäller ämnena idrott och hälsa och musik diskuterar rektorn kontinuerligt undervisningen och förutsättningarna för att bedriva undervisningen med berörda lärare, i syfte att utveckla undervisningen och öka måluppfyllelsen. Rektorn har följt upp insatserna

kring ämnet matematik och konstaterat att de inte har gett önskad effekt, utan att de behöver arbeta vidare på skolenheten med att utveckla undervisningen inom ämnet.

### **Jämställdhetsarbete**

Rektorn leder ett jämställdhetsarbete som en naturlig del i verksamheten, men det sker inte utifrån en medveten strategi på skolenhetsnivå. Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar kunskapsresultat, närvaro och trygghetsenkäter utifrån kön och ser mönster men har inte analyserat bakomliggande orsaker. Av inskickat underlag framgår att rektorn exempelvis har konstaterat att kvinnliga elever tidigare har haft något högre examensgrad än manliga elever, men att resultaten för kvinnliga elever sjönk läsåret 2022/23 medan manliga elevers resultat ökade. När det gäller analyser av frånvaro och av elevernas upplevelse av trygghet däremot har de inte kunnat se att det skiljer sig mellan manliga och kvinnliga elever. Emellertid följer rektorn inte systematiskt upp hur lärarna arbetar med jämställdhet i undervisningen. Granskningen visar vidare att så väl lärare som representanter för elevhälsan diskuterar jämställdhetsfrågor i olika sammanhang och deltar i den uppföljning av jämställdhetsarbetet som sker. Även om det inte finns något skolövergripande arbete kring jämställdhet så pågår jämställdhetsarbete inom flera olika områden oberoende av vartannat. Exempelvis fattade rektorn beslut om att inför läsåret 2023/24 slå ihop två programinriktningar för att motverka könshomogena grupper och det har skett insatser utifrån jämställdhetsaspekt kring exempelvis språkbruk i någon elevgrupp. Vidare har rektorn inlett ett samarbete med ett närbeläget lärosäte utifrån att få kvinnor söker till högre musikutbildning. Emellertid finns inget riktat uppdrag från rektorn till lärarna eller studie- och yrkesvägledaren som syftar till att motverka stereotypa könsmönster utan jämställdhetsarbetet i undervisningen drivs på lärarnas initiativ. I intervju med rektorn framgår att det finns ett aktivt och medvetet arbete kring normkritik på skolenheten, bland annat genom ett försteläraryppdrag, och som omfattar jämställdhet, samt att personalen på enheten är intresserade av att arbeta med jämställdhetsfrågor. Skolinspektionen ser positivt på det medvetna jämställdhetsarbete som sker på enheten men vill framhålla vikten av att rektorn utvecklar arbetet till att bli strategiskt och skolövergripande.

### **Ledning och organisation**

Rektorn har organiserat verksamheten så att lärarna har förutsättningar till kollegial samverkan, men förutsättningarna är inte likvärdiga mellan lärarna utan varierar beroende på undervisningsämne och tjänstgöringsgrad. Granskningen visar att det finns organiserade mötesforum där samverkan mellan lärare och övrig personal sker regelbundet och i uttalade syften. Av inskickad dokumentation och av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsans personal framgår att flera av dessa

forum syftar till att det ska ske ett lärande inom kollegiet som bidrar till att utveckla undervisningen. Till exempel samverkar lärare kring ämnes- och kursövergripande inslag i undervisningen, kompetensutveckling, gemensamma förhållningssätt kring elever och elevgrupper samt bedömning och betygssättning. Det framgår även att det finns möjlighet till samverkan med lärare på andra skolenheter. Dock varierar förutsättningarna till samverkan och erfarenhetsutbyte med behöriga ämneskollegor mellan olika lärare, och det finns lärare som har begränsade möjligheter till kollegial samverkan med lärare såväl inom det egna ämnet som över ämnesgränserna. Rektorn leder, deltar i och följer upp det pedagogiska utvecklingsarbetet på ett strukturerat sätt, främst genom den så kallade pedagogiska utvecklingsgruppen. Gruppen består av förstelärare, specialpedagog, rektorn och biträdande rektorer. En av de biträdande rektorerna har ett särskilt ansvar för det pedagogiska utvecklingsarbetet och håller i planeringen av studie- och utvecklingsdagar. Prioriterade mål för det kollegiala lärandet bygger på en analys av föregående läsårs resultat och formuleras i en arbetsplan inför kommande läsår. Planen för läsåret 2023/24 omfattar områdena betyg och bedömning med fokus på likvärdighet, stärkt mentorskap och arbete med närvaro för ökad måluppfyllelse, sexualitet, samlevnad och samtycke i samtliga kurser, samt digitalisering med fokus EDI (elektroniskt digitalt instrument). Försteläraryupdrag utformas utifrån de prioriterade målen och förstelärare eller skolledning håller i möten som är avsedda för delar av det kollegiala lärandet. Vid tidpunkten för granskningen sker flera satsningar på kollegialt lärande, varav ett på ämneslagsnivå som syftar till att utveckla undervisningen i gymnasiegemensamma ämnen med fokus på varierade examinationsformer. Det pågår även en form av kollegialt lärande på skolövergripande nivå och som syftar till att utveckla mentorskapet. Rektorn följer upp att det sker ett lärande i kollegiet som får avtryck i undervisningen exempelvis genom att delta i möten för kollegialt lärande, att ta del av lärarnas dokumentation samt genom att diskutera och utvärdera det pågående arbetet i möten med den pedagogiska utvecklingsgruppen. Rektorn följer även upp det kollegiala lärandet genom uppföljningen av undervisningen i diskussioner med lärare, i enkäter, observationer och medarbetarsamtal.

Det finns vissa rutiner för att introducera obehöriga lärare i arbetet, men rutinerna kan stärkas ytterligare. Av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framgår att obehöriga lärare får stöd av en speciellt utsedd lärarkollega för att komma in i arbetet, men mycket av stödet sker dock på initiativ av lärarkollegiet. Stödet till obehöriga lärare är främst kopplat till bedömningsarbetet, men de kan också få stöd kring andra uppgifter som ingår i lärarens uppdrag. Det framgår vidare att nyanställda lärare får stöd i mentorsuppdraget gentemot eleverna genom att personal från elevhälsan agerar medmentorer, samt att rektorn följer upp arbetet med

nya lärare och vid behov ger ytterligare stöd. Sådant stöd kan exempelvis innebära att rektorn för dialog med läraren kring exempelvis undervisningsspecifika frågor. Introduktionen av nyanställda omfattar även skriftliga instruktioner kring var de kan hitta olika saker, samt en introduktion till normkritiskt förhållningssätt. Av granskningen framgår emellertid att det finns få obehöriga lärare på enheten som behöver en sådan introduktion, och att de flesta lärare har arbetat på skolenheten under flera år.

### **Identifierat utvecklingsområde**

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera verksamheten så att all undervisande personal kan samverka kring elevernas utbildning på ett likvärdigt sätt.

Skolinspektionen bedömer att det finns undervisande personal med enskilt ansvar för kurser som utifrån organisatoriska förutsättningar inte har möjlighet att delta i kollegial samverkan med övrig undervisande personal kring exempelvis kollegialt lärande, planering av undervisningen och likvärdighet i undervisningen, och bedömningspraktik. Det medför en risk att gemensamma arbetssätt och strukturer inte följs likvärdigt eller undervisningen utvecklas och anpassas för att fungera i olika undervisningssammanhang.

Enligt 2 kap. 9 § skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en förskole- eller skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Av Gy11, avsnitt 2.6 att rektorn har ett särskilt ansvar för att lärare och annan personal får möjlighet till kompetensutveckling för att professionellt kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap, samt lära av varandra för att utveckla utbildningen. Rektor har också särskilt ansvar för att samverkan mellan lärare i olika kurser kommer till stånd så att eleverna får ett sammanhang i sina studier.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn organiserar verksamheten så att all undervisande personal får likvärdig möjlighet att delta i det kollegiala utvecklingsarbetet och att samverka kring elevernas utbildning. På så sätt kan undervisningen samordnas på ett sätt som ger eleven sammanhang i sina studier och gör att ämnen och kurser utgör en helhet för eleven.

## Undervisning

### Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

### Struktur och målfokus

Undervisningen är strukturerad och lärarna tydliggör på olika sätt mål och syfte med undervisningen. Av intervjuer med lärare och elever samt av observationer framgår att undervisningen generellt följer en för eleverna känd struktur, har ett logiskt flöde. Det finns vissa gemensamma överenskommelser på skolenheten kring lektionsstruktur utifrån ett tidigare utvecklingsarbete. Frågor om struktur och rutiner för undervisningen hanteras främst inom ämneslagen, vilket innebär att strukturen för undervisningen är liknande hos lärare som undervisar i samma ämnen. Vidare framgår att lärarna förmedlar syfte, mål och planering till eleverna muntligt i samband med lektioner och individuella samtal, men också skriftligt genom exempelvis planeringar och annat material som finns tillgängligt på skolenhetens lärplattform. Det är vanligt att lärarna tar upp syfte och mål vid kursstart och i samband med nya arbetsområden. Det förekommer även att lärare vid lektionsstart presenterar mål och tema för enstaka lektioner. En del lärare återkommer löpande till kursmål, betygskriterier och planering samt informerar om hur undervisningens innehåll och moment relaterar till samtidigt pågående kurser, vidare studier eller framtida karriär. Av intervju med elever framgår att lärarna i estetisk kommunikation och musik samarbetar och låter eleverna arbeta i ämnesövergripande projekt, vilket ger insikt i hur olika estetiska uttrycksformer relaterar till varandra och hur kunskaper från olika branscher kan vara användbara i gemensamma sammanhang. Vidare framgår att lärarna skapar struktur för eleverna bland annat genom att inleda lektioner med en gemensam genomgång av det planerade innehållet och lektionens olika moment, men att det varierar mellan lärare

hur tydliga de är kring detta. Vissa lärare lägger också upp lektionsplaneringar på någon av de digitala plattformarna som används på enheten. Lärare refererar till tidigare undervisningstillfällen och arbetsområden för att sätta lektionen och dess innehåll i ett sammanhang, sammanfattar innehåll, fångar upp elevernas frågor och hänvisar till vad som ska ske nästa tillfälle innan lektionen avslutas. Det framgår dock av intervjuer med elever och personal att det inte finns någon gemensam struktur för hur information och material presenteras på skolenhetens lärplattform och elevadministrativa system. Eftersom lärare använder dessa digitala verktyg på olika sätt finns en risk för otydlighet och oförutsägbarhet för eleverna kring var de kan hitta olika typer av studiematerial och information.

### **Variation och aktivt lärarstöd**

Undervisningen är varierad och lärarna arbetar för att stötta, motivera och engagera eleverna i deras lärande och kunskapsutveckling. Granskningen visar att undervisningen generellt är varierad till så väl arbetsformer som arbetssätt och att den innehåller både teoretiska och praktiska inslag under utbildningen som helhet, under skoldagen och i enskilda lektioner, men att det skiljer mellan lärare och kurser hur väl balanserad och varierad undervisning eleverna möter. Exempelvis varierar någon lärare undervisningen naturligt utifrån de lokaler som finns att tillgå vid olika lektionstillfällen, medan någon annan skapar uppgifter som innebär att eleverna besöker andra miljöer och människor i närområdet för att lösa olika uppgifter. Dock framgår av observationer, samt intervjuer med lärare och elever att inte alla lärare skapar variation i sin undervisning, utan att eleverna upplever lektionerna i vissa kurser som enformiga. Vidare framgår att lärarna bekräftar eleverna, uppmuntrar dem att ta sig an uppgifter, samt hjälper dem att komma vidare och att utveckla sina resonemang. Lärarna förklarar på olika sätt, visualiserar och resonerar med eleverna. Det sker både i helgrupp, i mindre gruppkonstellationer och individuellt. Vidare framgår att lärarna aktivt söker upp elever för att ge individuella genomgångar, kontrollera om eleverna har förstått eller om de behöver hjälp eller utmaningar, samt ställer öppna frågor till eleverna som fördjupar elevernas resonemang. Många lärare arbetar också aktivt med att tillgängliggöra material digitalt, vilket gör att eleverna själva kan sätta sig in i det, diskutera det med varandra, samt repetera och ta del av det i egen takt. Lärare uppmuntrar också eleverna till att avbryta under genomgångar för att ställa frågor och vissa ger även eleverna hjälp utanför lektionstid, exempelvis via e-post. Av intervju med eleverna framgår att lärarna har olika förmåga att fånga elevernas engagemang och skapa motivation, men att lärarna har ett relationellt, stöttande förhållningssätt och positiva förväntningar på eleverna. Ytterligare strategier för att motivera och engagera eleverna som lärarna använder är att möjliggöra för eleverna att ta egna initiativ, att skapa variation i undervisningen och konstruera

uppgifter som ger utrymme för kreativitet och intellektuella utmaningar. Vidare framgår av intervjuer med lärare att det på skolenheten har funnits ett utvecklingsarbete kring tydliggörande av mål i syfte att öka motivationen hos eleverna. Eleverna uppger dessutom att de blir motiverande när det finns en tydlig målbild att arbeta mot.

### **Anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar**

Lärarna arbetar på olika sätt för att anpassa undervisningens innehåll och arbetssätt till aktuell elevgrupp och elevernas förutsättningar. Lärarna arbetar med olika metoder, som exempelvis kontinuerlig uppföljning och dokumentation av elevernas kunskapsutveckling, för att identifiera vilka behov som finns i respektive elevgrupp. Elevhälsans professioner stöttar lärarna kring anpassningar i undervisningen och den pedagogiska utvecklingsgruppen arbetar kontinuerligt kring utveckling av undervisningen med exempelvis fokus på anpassningar och ett försteläraryupdrag kring varierade examinationsformer. Lärarna i matematik arbetar tillsammans med specialpedagogen för att utveckla och anpassa undervisningen i ämnet. Rektorn och biträdande rektorn stöttar också lärare kring exempelvis anpassningar i ämnet i idrott och hälsa. Lärarna för även kontinuerlig dialog med specialpedagogen och specialläraren kring anpassningar genom arbetet med den så kallade studieverkstaden, vilken fungerar som en del av den ordinarie undervisningsmiljön utifrån elevernas respektive behov. Av observationer och intervjuer framgår att lärarna utifrån identifierade behov anpassar undervisningen på både grupp- och individnivå genom att exempelvis erbjuda olika läromedel och material, att bryta ner uppgifter eller skapa uppgifter och sammanhang som utmanar eleverna på olika nivåer. Eleverna kan även få arbeta i individuell takt och visa sina kunskaper genom anpassade och varierade redovisningssätt och examinationsformer. Emellertid framgår av intervjuer med så väl elever som personal att de anpassningar som sker i undervisningen främst syftar till att eleverna ska nå målen för minst betyget E. Det finns dock en medvetenhet bland den pedagogiska personalen och skolledningen, att arbetet med anpassningar för att utmana elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling inte är lika aktivt. Skolinspektionen vill framhålla vikten av att lärarna planerar och anpassar undervisningen även med tanke på elever som behöver större utmaningar.

### **Elevernas delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande**

Eleverna får möjlighet att ta ansvar för och reflektera över sitt eget lärande. Lärarna ger även eleverna möjlighet att förhålla sig till frågor utan givna svar. Av intervjuer med lärare och elever, samt av observationer, framgår att undervisningen innehåller inslag där eleverna får utmana sina föreställningar i diskussion med andra och

resonera kring olika lösningar och alternativa ställningstaganden. Det kan exempelvis handla om hur de ska ta sig an en viss uppgift eller vilka konsekvenser olika val och ageranden skulle kunna få. Till exempel får eleverna i ämnet naturkunskap inom arbetsområdet "livsstil och hälsa" välja olika perspektiv, som exempelvis droger, sömn och kost, att sätta sig in i, ta ställning till och slutligen diskutera i smågrupper. Eleverna får kontinuerligt information om sin kunskapsutveckling och ges möjlighet att ta ansvar för sitt lärande. Det sker exempelvis genom muntlig och skriftlig återkoppling på uppgifter i samband med undervisningen, men också genom dokumentation i lärplattformen, under utvecklingssamtal och vid enskilda avstämningsmöten mellan lärare och elev.

Eleverna är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen, men lärarna synliggör inte alltid det reella inflytandet för eleverna. Av samtliga intervjuer och av observationer framgår att det finns en inarbetad rutin för skolenhetens personal att ta del av elevernas synpunkter på undervisningen genom huvudmannens undervisningsutvärderingar. Utöver det gör alla lärare egna utvärderingar med eleverna. Lärarna låter elevernas synpunkter påverka planeringen. Det finns lärare som i hög grad involverar eleverna och de som gör det i mindre utsträckning. Exempel på strategier som lärarna använder för att inhämta elevernas synpunkter inför planering av undervisningen är att tillfråga eleverna vad de tycker om innehåll, arbetssätt och arbetsformer i individuella samtal eller digitalt i slutet av ett arbetsområde eller en kurs. Lärare hör sammar även elevernas tankar och synpunkter kontinuerligt i samband med undervisningen och förhåller sig till det för att korrigera planeringen efter hand. Exempel på sådant som eleverna får vara med och påverka är examinationsformer, tidsplan, arbetssätt och arbetsformer samt i viss utsträckning undervisningens innehåll. I musikämnet finns det en gemensam överenskommelse bland lärarna att elevernas påverkan gällande musikmaterial ska öka successivt under utbildningen. I ämnet historia har en lärare till exempel planerat in ett arbetsområde om källor utifrån elevernas önskemål och en lärare i svenska har ändrat upplägg för ett arbetsområde kring skönlitteratur. Emellertid framgår av inskickat underlag, samt av intervjuer med rektorn och med elever, att det finns elever som inte upplever sig ha reellt inflytande över utbildningen och som inte har förtroende för att lärarna tar till sig av de synpunkter som eleverna framför i exempelvis undervisningsutvärderingarna. Det framgår också av intervju med rektorn att elevernas upplevelse av att inte kunna påverka undervisningen är känd och att det finns ett inplanerat utvecklingsarbete kring ökat elevinflytande inför kommande läsår, vilket Skolinspektionen ser positivt på.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

## Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1

Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolan arbetar *i flera delar* för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

### Trygghet

På skolenheten finns ett medvetet och gemensamt arbete med att skapa en trygg miljö för eleverna. Det framgår av samtliga intervjuer och inskickat underlag att trygghetsarbetet har sin grund i uppföljningar av elevernas upplevelser av trygghet på grupp- och individnivå. Uppföljningarna sker vid flera tillfällen under läsåret och på olika sätt, som exempelvis genom enkäter, utvecklingssamtal, hälsosamtal, samt möten och trygghetsvandringar tillsammans med elever. Samtal med elever under lektioner och mentorsträffar utgör också viktiga källor till information. Skolenhetens uppföljningar omfattar även frågor om trygghet i digitala miljöer. Resultaten visar att eleverna generellt känner sig trygga, men att det finns enstaka platser, som exempelvis trapphuset och matsalen, där elever upplever otrygghet. Det har även nått skolenhetens personal att det finns otrygga digitala miljöer.

På skolenheten sker ett förebyggande och främjande arbete kring trygghet och personalen agerar när de får kännedom om att elever känner sig otrygga. Av intervjuer med personal och elever framgår att eleverna är delaktiga i trygghetsarbetet främst genom elevkåren som biträdande rektorn har veckovisa möten med. Under dessa möten diskuterar de bland annat trygghetsfrågor och analyserar resultat på exempelvis enkäter. Granskningen visar dessutom att även om arbetet med mentorskap och närvaro inte har tillkommit utifrån analyser av trygghetsresultat, utgör de en del i det gemensamma trygghetsarbetet. Naturliga inslag i det förebyggande arbetet är bland annat mottagande av nya elever, ett relationellt förhållningssätt och gruppstärkande aktiviteter men också arbetet med hur lokaler utformas, används och bemannas. Det finns till exempel en elevreception och en studieverkstad där personal finns och kan fånga upp och agera på signaler om exempelvis konflikter, men också vara en trygghet för eleverna genom att hjälpa elever till rätta och finnas tillgängliga under skoldagen. Studieverkstaden utgör också en trygg plats för elever som mår bra av ett mindre sammanhang. Åtgärder som har satts in utifrån analyser av elevernas upplevelse av trygghet är exempelvis att skapa lugna ytor i större gemensamhetsutrymmen och att låsa vissa lokaler, samt att skapa

en trygghetsgrupp bestående av vaktmästare, kurator, lärare och elever. Rektorn har i utvärdering av trygghetsgruppens arbete sett en positiv effekt. Emellertid framgår av granskningen att eleverna inte känner sig involverade i arbetet med trygghet i nämnvärd utsträckning men skolledningen har planerat en utvecklingsinsats kring ökat elevinflytande inför kommande läsår kring bland annat trygghet och studiero.

### **Studiero**

På skolenheten finns ett arbete med att skapa studiero som eleverna är delaktiga i, men förhållningssättet i arbetet med att skapa studiero varierar mellan lärare. Granskningen visar att studieron generellt är god, även om graden av studiero varierar mellan undervisningssammanhang och att det förekommer att elever ägnar sig åt annat än skolarbete på lektionerna. Av observationer och av intervjuer med rektorn och lärare framgår att det i dessa fall främst handlar om att eleverna istället för skolarbete fokuserar på aktiviteter kopplade till datorer eller mobiltelefoner. Vidare framgår att rektorn kartlägger elevernas uppfattning om studiero genom exempelvis enkäter och att vissa lärare har presenterat och diskuterat enkätresultaten i klasserna. Utvecklingssamtal, mentorssamtal, kontinuerliga möten med elevkåren och klasskonferenser som rektorn eller biträdande rektorer deltar i gör att rektorn håller sig uppdaterad om hur studieron fungerar. Utifrån en analys av resultaten gällande studiero har insatser i den fysiska miljön genomförts, bland annat för att skapa flera lugna studieplatser på gemensamma ytor. Även arbetet med studieverkstaden och dess placering centralt i relation till teorisalarna är en del i det främjade arbetet. Rektorn har också genomfört lektionsobservationer med fokus på studiero.

Personalen diskuterar frågor om studiero sinsemellan i det dagliga arbetet, men också strukturerat på gemensamma möten, exempelvis vid terminsstart och vid klasskonferenser. Vissa lärare försöker skapa studiero genom att sprida ut eleverna i olika lokaler, som exempelvis grupprum, skolbibliotek eller på gemensamma ytor. Av observationer framgår att en strategi för att skapa studiero som lärare använder är att låta eleverna ta en kortare paus under långa lektioner. Överenskommelser finns om vissa förhållningssätt och strategier för arbetet med studiero. Det handlar till exempel om klassrumspaceringar i vissa grupper, mobiltelefoner och regler kring mat och dryck i undervisningslokalerna. Emellertid framgår av samtliga intervjuer att lärarna förhåller sig olika i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero och att de överenskomna strategierna inte efterlevs av alla. Det innebär exempelvis att elever ägnar sig åt elektronisk utrustning som inte ska användas i undervisningen utan att lärare agerar. Granskningen visar också att korta raster för återhämtning och ökat studiefokus under långa lektioner ibland får motsatt effekt, exempelvis då elever stör undervisningen om de inte är på plats igen på utsatt tid utan återvänder till klassrummet efterhand.

Eleverna är delaktiga i arbetet kring studiero exempelvis genom att utvärdera och ge förslag på revideringar av enhetens ordningsregler och i de samtal som förs i exempelvis undervisningssammanhang och på mentorstid. Emellertid framgår av elevintervjuer att de har en upplevelse av att inte få återkoppling på enkäter och att det inte sker några förändringar utifrån de synpunkter eleverna framför när de blir tillfrågade om förslag på strategier för ökad studiero.

### **Identifierat utvecklingsområde**

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn, lärarna, eleverna och skolenhetens övriga personal behöver tillsammans utveckla och tillämpa ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med att skapa och bibehålla studiero.

Skolinspektionen bedömer att skolenheten bedriver ett gemensamt arbete i syfte att skapa studiero där eleverna till viss del är delaktiga, men att det varierar huruvida lärarna tillämpar de överenskomna gemensamma förhållningssätten, exempelvis kring elektronisk utrustning. Genom att tillämpa ett gemensamt förhållningssätt ökar möjligheterna att skapa och bibehålla studiero.

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen.

Av 5 kap. 4 a § skollagen får vid undervisning endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som sker enligt lärares instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap. Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket.

Av Regeringens proposition Skolans arbete med trygghet och studiero (Prop. 2021/22:160, s.24) framgår bland annat att bristande systematik, enligt Skolinspektionen, ofta är stor när det gäller skolors arbete med att skapa studiero. På skolor som inte lyckas i denna fråga saknas t.ex. ofta en heltäckande bild av nuläget och ett gemensamt, skolövergripande angreppssätt. I stället kan ansvaret för studiero läggas på enskilda lärare vilket kan medföra att det finns stora skillnader i studiero inom samma skola.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utveckla arbetet med att skapa och upprätthålla studiero. Tillsammans med lärare, övrig skolpersonal och elever behöver rektorn skapa samsyn kring vilka arbets- och förhållningssätt som ska gälla. Rektorn behöver också tydligare leda samtal och diskussioner i kollegiet så att beslutade arbets- och förhållningssätt kring studiero leder till samsyn och därmed också tillämpas. Dessutom behöver rektorn kontinuerligt följa upp hur gemensamma åtgärder och förhållningssätt efterlevs i syfte att tillförsäkra eleverna en skolmiljö som präglas av studiero.

## Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22-25 a §§ skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa en likvärdig betygssättning ges i flera delar.

### Kvalitetssäkring av bedömningar och betyg

Rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar och betygssättning, men förutsättningarna varierar mellan lärare. Granskningen visar att det finns inplanerad tid för individuellt och gemensamt bedömningsarbete. Rektorn möjliggör även förutsättningar till samverkan kring bedömning med lärare på andra skolenheter. Av inskickat underlag och av intervjuer med rektorn och med lärarna, framgår dock att samverkan när det gäller bedömningsarbetet främst sker inom ämneslagen och att lärarna diskuterar betygssättning med kollegor som undervisar i liknande kurser. Många av lärarna har deltagit i kompetensutveckling kring betyg och bedömning vid en av landets högskolor. Samedömning av de nationella proven i svenska, engelska och matematik sker. Innevarande läsår har rektorn möjliggjort samedömning även av det muntliga delprovet i ämnet svenska. Lärare i gymnasiegemensamma ämnen säkerställer en likvärdig bedömning och betygssättning genom exempelvis jämförelser med resultat på anonymiserade nationella prov, men också genom att diskutera elevtexter med varandra. Vissa lärare använder även Skolverkets bedömningsstöd. På skolenheten finns många behöriga lärare i musikämnet som kontinuerligt under läsåret diskuterar bedömningsunderlag och bedömningar. Musiklärarna diskuterar även bedömningsfrågor med lärare som undervisar i musik på andra skolenheter. När det gäller lärare som är ensamma om att undervisa i ett ämne på skolenheten ger rektorn förutsättningar till viss samverkan med lärare på en annan skolenhet. Det

framgår dock att lärare i vissa ämnen helt saknar ämneskollegor att samverka med i bedömningsarbetet.

### **Diskussion och analys av betyg**

Rektorn analyserar eventuella avvikelser mellan betyg i några ämnen och kurser, samt mellan resultat på nationella prov och kursbetyg, men däremot för rektorn sällan diskussioner med betygssättande lärare utifrån analyserna. Av insänt material och intervju med rektorn framgår exempelvis att rektorn i sin analys vid läsårsslut 2022 fann stora avvikelser mellan resultaten på nationella prov och kursbetyg i matematik 1b. Samma typ av avvikelser noterades 2023, men då inte lika stora. Rektorn kopplar den ökade överensstämmelsen mellan resultaten på nationella provet i matematik 1b och kursbetyget 2023 till insatser som fortbildning av lärare och ökad möjlighet till sambedömning och inte till elevernas kunskapsutveckling. I samband med att rektorn konstaterat avvikelserna mellan kursbetyg och resultat på nationella prov fördes diskussioner med lärarna, men annars diskuterar rektorn endast i enstaka fall betygssättning och bakomliggande orsaker med lärare. Av intervju med lärarna framgår att de inte är involverade i arbetet med betygsanalyser mer än att de efter en presentation av betygsstatistik får i uppdrag att diskutera statistiken tillsammans i mindre grupper. Diskussionerna har emellertid fokus på kunskapsresultaten och inte på betygssättningen. Rektorn hade möjlighet att ta del av lärarnas diskussioner genom skriftliga reflektioner från lärarna.

### **Identifierat utvecklingsområde**

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera lärarnas bedömningar och betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv, samt utifrån sin analys föra diskussioner med lärarna om identifierade mönster och avvikelser.

Skolinspektionen bedömer att rektorn i begränsad utsträckning följer upp och analyserar lärarnas bedömningar och betyg ur ett likvärdighetsperspektiv. Fokus har legat på betygen i vissa ämnen och då främst i relation till resultaten på nationella prov, vilket ger en begränsad analys avseende både studieår och ämnen.

Av 1 kap. 9 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas. Vidare anges i 3 kap. 14 § skollagen att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar.

Av Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och provning (SKOLFS 2022:417, s. 48) framgår att för att kunna göra ändamålsenliga analyser av resultaten behöver statistik för betyg i de olika ämnena tas fram, sammanställas och analyseras. Rektorn behöver kunna analysera om det finns avvikelser mellan till exempel betyg och nationella provbetyg i olika undervisningsgrupper. Det kan även handla om att undersöka skillnader till exempel utifrån kön eller socioekonomiska faktorer. Rektorn kan också analysera betygsfördelningen mellan olika elevgrupper i ämnen där det inte finns nationella prov. Om avvikelser eller skillnader förekommer behöver rektorn undersöka om dessa är motiverade eller inte. Rektorn behöver vara särskilt uppmärksam på återkommande mönster.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn på ett systematiskt sätt följer upp och analyserar lärarnas bedömningar och betygssättning för att kunna säkerställa en rättvis betygssättning av god kvalitet. Detta arbete bör omfatta jämförelser av skillnader i betyg inom och mellan alla ämnen och årskurser. Utifrån dessa analyser behöver rektorn också föra diskussioner med betygssättande lärare om principerna för en rättvisande och likvärdig betygssättning, både i ämnen med och utan nationella prov, samt jämföra skolenhetens betyg med betygen på andra skolor och med betygen totalt i riket.

#### På Skolinspektionens vägnar

**X** Malin Lundquist

Malin Lundquist

Beslutsfattare

Signerat av: Malin Lundquist

**X** Maria B. Stiegsdotter

Maria B. Stiegsdotter

Föredragande

Signerat av: Maria Björkenborn Stiegsdotter

I handläggningen av ärendet har även utredare Viktor Hagström deltagit.

## Bilaga 1: Underlag för bedömning

---

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med representanter för enhetens elevhälsoteam.
- En intervju med rektorn och en intervju med rektorn och skolans biträdande rektorer
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

### Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:  
[www.skolinspektionen.se](http://www.skolinspektionen.se)

## Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

---

Skolinspektionen besökte skolenheten den 13-15 maj 2024. Besöket genomfördes av Maria B. Stiegsdotter och Viktor Hagström.

Rytmus Stockholm är en gymnasieskola belägen i Nacka kommun. Huvudman är Rytmus AB. På skolenheten får cirka 650 elever sin utbildning på estetiska programmet. Skolenheten leds av en rektor. Det finns även två biträdande rektorer.